# GAZET'A TRANSILVANIEI.

„Gazet'a“ ese de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe $^1/_4$ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu $2^1/_2$ galbini mon. sunatória.

**Anulu XL.**

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

**Nr. 85.** BRASIOVU, 11 Novembre|30 Octobre **1877.**


## Resbelulu.

**Brasiovu**, in 10 Novembre n.

Acuma tóte mergu bine pe campulu de resbelu, in Europ'a nu mai puçinu cá in Asi'a. Situatiunea din giurulu Plevnei este catu se póte de favorabila armateloru chrestine. Relativu la acést'a ne scrie corespondentulu nostru care ne promite relatiuni interessante despre ultimele evenimente la cari au luatu parte si trupele romane, din Dolni-Etropolu cu datulu 24 Octobre (5 Novembre) urmatóriele:

„Acumu starea lucruriloru in giurulu Plevnei s'a schimbatu cu totulu spre bine, ca-ci au sositu in dilele din urma trupe numeróse russesci. Aceste au mai amelioratu si sórtea trupeloru nóstre, luandu o parte bunicica din line'a ce ocupamu noi sub paz'a loru, astfeliu, ca acumu potemu respirá si noi mai liberu. Eramu numai o brigada, care trebuiá se tiena in respectu mai tóta armat'a lui Osman din Plevn'a, oprindu-o de-a incercá o esire spre Vidinu séu Sofi'a. Acuma Plevn'a este incungiurata complectamente, incatu nici unu siórece nu mai póte esi. — Speramu, cá in cele mai apropiate dile se vedemu steagulu albu falfaindu pe zidurile Plevnei!“

Din cuvintele ultime potemu deduce ca in taber'a chrestina domnesce parerea ca Osman-pasi'a nu este aprovisiunatu pentru timpu mai indelungatu si ca va trebui nepotendu strabate lineele romano-russe se capituleze in curundu. In casu candu acésta parere ar' fi basata pe adeveru, resbelulu ar' poté se fia decisu inca in anulu curentu. Turcomanii nu incéta a latí faimele cele mai absurde in defavorulu combatantiloru chrestini. Astfeliu scornira ca romanii ar' fi fostu batuti acumu de curendu cu deseversire la Griviti'a unde in adeveru dela 19 Oct. n'a mai fostu nici o lovire. Minciuni tendentióse de feliulu acest'a se propaga atatu de desu de catra foile turcofile incatu astadi nu mai afla nici la publiculu loru crediementu.

Nu mai trece o di in care armat'a russo-romana de Occidentu se nu aiba cate unu succesu, fia catu de micu. Ultimele telegrame spunu ca generalu Skobeleff a mai luatu cateva positiuni ale turciloru, ca grenadirii gardei au batutu pe cerchezi luandule 100 carre, 370 capete de vite si 400 oi, ca ulanii au ocupatu drumulu dela Rahov'a spre Vidinu facundu o recunóscere la Rahov'a, de unde fuge populatiunea turcésca in massa, in fine ca pe drumulu Sofiei a ocupatu unu detasiamentu russo-romanu Petreven, chiai'a drumului spre Orchani'a.

Telegramele turcesci marturisescu ca Mukhtar pasi'a a fostu batutu din nou, inaintea Erzerumului. Mukhtar abia s'a scapatu cu remasitiele óstei sale sdrobite in Erzerum, capital'a Armeniei. Russii voru incungiurá cetatea acést'a si o voru luá in curundu, déca nu se va predá ea mai ainte, ca-ci dupa cumu se dice locuitorii din Erzerum nu voiescu, cá Mukhtar se remana cu óstea s'a in cetate, ca-ci nu voru se fia espusi pericolului unui bombardamentu.

### Sciri telegrafice. — (Agenti'a gen. russa.)

Bogot'a, 24 Oct. (5 Nov.) Detasiamentulu colonelului Orloff, adjutantele de campu alu imperatului, este acel'a, care a luatu Tetevenulu la 19 Oct. v., gratia abilei dispositiuni a majorului Bester, care a indreptatu ataculu singuru asupr'a redutei dominante, silindu pe turci se parasésca pe celelalte. Russii au avutu unu mortu, 4 raniti si 17 contusionati. Capitanulu Jacovlev in a dou'a linia, comandantu companiei a II de tiraleuri din alu 9-lea regim. de infanteria, a intratu celu antaiu pe parapetu, turcii s'au retrasu prin muntii spre Carlov'a si Orchanie; ei erau in numeru de 600 infanteria regulata si 150 cavaleria. Ei au lasatu 100 morti pe terenu si au dusu 300 raniti cu carrele. — Eri 23 Oct. imperatulu a percursu positiunile de lenga Vidu si a fostu primitu de trupe cu entusiasmu.

Calafatu, 6 Nov. (Ag. „Havas“.) Eri s'a observatu din partea romaniloru, ca aprópe 400 ómeni lucrau la constructiunea unei baterii in Vidinu. Tunurile romane au deschisu foculu cu destula precisiune asupr'a lucratoriloru, dintre cari multi insi au fostu atinsi. Bateriile turce au respunsu, artileri'a romana a continuatu tirulu tragundu peste totu 70 obuse. Turcii au trasu aprópe 200. Pe la finitu acesti din urma au demascatu o nóua bateria de 5 tunuri pe bordulu Dunarei in façi'a bateriei romane „Elisabet'a“, de care nu erá separata decatu prin largimea fluviului, 800 metri aprocsimativu. Turcii au potutu se-si redice bateriile fora a fi observati de pe tiermulu stengu. Foculu acestei baterii a fostu fórte viu. In timpu de aprópe 2 óre mai multu de 140 lovituri au fostu date, fora a causá vreo perdere romaniloru. Bateriile acestoru din urma au mai trasu 25 lovituri. Foculu loru regulatu si urmatu de o tragere bine nutrita si din bateri'a „Mircea“, a avutu de resultatu reducerea la tacere a bateriei turce. Foculu a duratu aprópe 4 óre, in care timpu romanii au trasu peste totu 95 lovituri, ér' turcii 280. Optu obuse au cadiutu in bateriele romane, dér' fora a rani pe cineva. Optu case au fostu usioru atinse in Calafatu.

## Revist'a politica.

**Brasiovu**, in 9 Novembre n.

Foile din Budapest'a publica referatulu curtii de compturi asupr'a resultatului socoteliloru pe anulu 1876. Acestu referatu dovedesce, ca fórte adeverate au fostu cele ce s'au scrisu despre neecsactitatea cifreloru preliminate in budgetele ministeriali. Curtea de compturi vine se ne convinga cu cifre neresturnabile, ca deficitulu in anulu 1876 a fostu in realitate nu de 12 $^1/_2$ milióne, cumu 'lu socotise ministrulu in preliminariu, ci de 31 milióne. Preliminariulu aréta adeca pentru 1876: venituri 225,424,683 florini, cheltueli 238,168,324 fl. Deficitu 12,743,641 fl. façia cu acestu preliminariu alu legei budgetarie, resultatulu facticu alu socoteleloru pentru 1876 este: venituri 214,866,509 fl. cheltuieli 246,127,442 fl. Deficitulu 31,260,933 fl. Va se dica resultatulu cassei a fostu in 1876 cu 19.844,097 fl. mai nefavorabilu, care diferentia vine de acolo, ca unele venituri au fostu multu mai mici cá cumu erau preliminate (au intratu mai puçinu cu 10 milióne), er' cheltuielile au fostu cá intotdeaun'a multu mai mari (s'au spesatu mai multu cu 9 milióne).

„Pester Lloyd“ afla, ca delegatiunile voru fi conchiamate intre 3 si 5 Decembre si ca indata dupa ce li se va presentá budgetulu voru fi prorogate. „In intervalulu acest'a — se da cu socotéla — pactulu dualisticu va deveni perfectu. Atunci delegatiunile ér' se voru aduná spre a votá budgetulu speseloru comune.“ — Planulu acest'a nu ar' fi reu, este inse mare intrebare déca se va poté esecutá atatu de usioru. Cestiunea impacarei dualistice se incurca din ce in ce mai multu si dupa tóte prevederile omenesci este mai impossibila o solutiune a ei grabnica si multiamitória. Bine ca adunarea deputatiloru din Budapest'a s'a grabitu a primi proiectulu legei de banca de basa a desbaterii speciale, dér' legea acést'a va trebui se tréca inca si prin senatulu imperialu si aci de siguru va intimpiná mai multe greutati, apoi afacerea bancei este numai unulu din multele probleme ce sunt a se resolvá „inca in anulu acest a.“ Cea mai ardenta este cestiunea de vama si comerciu cu tierile esterne si cu Germani'a in prim'a linea. Despre tratatulu de comerciu cu Germani'a se scriu multe, pana astadi inse puçinu se cunósce adeverat'a stare a lucruriloru. Germanii punu vin'a pe austro-ungari si viceversa. Din tóte resulta un'a cu siguritate, ca adeca causele neintielegeriloru sunt mai multu politice decatu economice.

Unu conflictu mare intre Vien'a si Pest'a erá se fia provocatu prin atitudinea voinicosului solgabirau din Orsiov'a, care pusese secuestru pe nesce sîne destinate pentru drumulu de feru Fratesti-Zimnicea cu cuventu, ca ar' fi contrabanda de resbelu. Regimulu din Vien'a a protestatu contra acestei secuestrari, cu atatu mai multu, cu catu sînele erau fabricatu austriacu, apoi nici nu s'a mai pomenitu cá asemeni sîne se fia considerate de contrabanda. In fine s'a vediutu silitu guvernulu austro-ungaru a desavuá pe patrioticulu seu impiegatu si a eliberá sînele de sub secuestru, ordonandu cá se fia predate guvernului romanu, a carui proprietate sunt.

Corespondintele lui „Vossische Ztg.“ din Bucuresci nascocise unu proiectu alu conditiuniloru de pace. Cinstindu cu marinimositate Romaniei Dobrogea, aceste conditiuni pretindu de alta parte reluarea de catra Russi'a a acelei parti din Bassarabi'a, care s'a fostu impreunatu cu Moldov'a in urm'a tratatului dela Parisu. Se intielege ca unu asemenea proiectu a trebuitu se produca mare neliniste in Romani'a. Ar' fi in adeveru unu lucru curiosu candu dreptu premiu pentru atitudinea s'a, i s'ar' luá Romaniei, de si in schimbu, o bucata din teritoriulu seu. Deocamdata inse acelu proiectu este numai o inventiune diuaristica si sunt voci cari judeca situatiunea cu totulu din altu punctu de vedere. „Romani'a a doveditu, ca scie se se bata si inca cu succesu pentru independinti'a ce o pretinde, si a datu astfeliu probe poternice despre poterea ei de viétia“ Convictiunea acést'a care dupa „Polit. Coresp.“ domnesce in cercurile cele mai inalte din Berlinu face mai impossibila o ciuntare a teritoriului romanu, fia apoi compensata ori-cumu, chiaru si atunci candu Russi'a ar' fi atatu de puçinu recunoscatóre a-o pretinde.

Din nefericire cris'a din Franci'a nu mai vrea se ié finitu. Ministeriulu Broglie-Fourtou 'si-a retrasu érasi dimissiunea la cererea maresialului, care, dupace a cadiutu si combinatiunea unui ministeriu Pouyer-Quertier nu mai scie ce se incépa. Intr'aceea republicanii au invinsu din nou la alegerile pentru consitiele generale. Dintre 1359 alegeri 764 sunt republicane si numai 511 conservative, si sunt a se face inca 84 alegeri. Adunarea deputatiloru a alesu pe Grévy de presiedinte provisoriu cu 290 voturi. Maresialulu façia cu aceste manifestatiuni trebuie se bage bine séma ce face, ca-ci nu-i remane alt'a, decatu séu se repasiésca séu se se impace sinceru cu republicanii.

### Unu altu stadiu alu complotului unguresccu.

Acelu stadiu nou 'lu aflamu nu numai in cunoscut'a pressiune si influintiare periculósa, pe care se incérca diariele maghiare a o exercitá in acésta causa mare asupra autoritatiloru judecatoresci, ci si in pressiunea unoru consilie (representatiuni) municipali, precumu este de es. celu din comitatulu Trei-Scauneloru, care in adunarea s'a tienuta la S. St. Giorgiu in 25 Octobre pretinse puru si simplu dela ministeriu, cá se curme ori-ce investigatiune ulterióra si pe cei arestati se 'i dimitta, ca sunt nevinovati! Intr'aceea chiaru ministerialulu „Kelet“ Nr. 251 din 1 Novembre spune si descopere dela mana sigura, ca in Secuime se facusera si assentari (inrolari) in forma la óstea de rebelli si ca cei inrolati subscriá fia-care obligatiunea de unu coprinsu si sensu in doi peri, captiosu adeca: „Eu subscrisulu sunt gat'a se mergu ori-si candu la batalia pentru binele natiunei.“ Pe lenga acést'a obligatiune s'au inrolatu secuii, cati? inca nu se scie; „Kelet“ spune numai dela Odorheiu de vreo 17 insi. Altii inse voru a sci, ca conspiratii s'au incercatu se amagésca si soldati imperatesci, cari se mai afla sub stégu, ceea ce dupa legile militarie si chiaru dupa legea penale civila este crima infricosiata. Cu tóte acestea diariele maghiare si chiaru „Kelet“ in altu Nr. stau mortîsiu pe lenga parerea loru, ca conspiratii sunt nevinovati; apoi mai adauga cu frunte de feru, ca tocma si candu ar' fi vinovati cá turburatori de

pacea publica a tierei, precumu sunt calificati pana acumu, pentru crime de acestea nu ar' esiste legi in Ungari'a si Transilvani'a. Ele vediura cu ochii loru, buna-óra numai in dilele trecute, ca pentru turburare de pacea publica procurorii aflara lege pedepsitória atatu in caus'a lui Miletici catu si a redactorului romanescu dela Desiu; déra asupr'a lui Bartha, Ugron, asupr'a celoru arestati si in parte convinsi de crima, nu afla nici-unu paragrafu. In staturile moderne civilisate, dupa ce se constata vreo crima cá comisa, press'a periodica cea onesta se feresce a exercitá vreo pressiune morala asupr'a tribunaleloru si altoru autoritati, si totu ce pretinde cu dreptu cuventu este, cá la timpulu seu caus'a incriminatiloru se fia pertractata in publicu, in audiulu lumei.

In catu pentru legile care se aplica la crime politice de natur'a celoru numite in diariele unguresci, le sta reu déca uita asia usioru esistenti'a loru. Si cá se nu créda lumea, ca codificatiunea acestoru tieri ar' fi tocma asia de tare remasa in acestu punctu de celelalte staturi europene, vomu citá la loculu acest'a unele din legile respective in testulu loru originale din acelea carti de legi, care nici pana astadi nu sunt abrogate prin nici un'a lege noua, si care nu se potu considerá nici cá legi obsolete, date uitarei, candu vedemu bine, ca jurisconsultii si advocatii se provóca mereu la ele in diverse casuri. Acelea carti de legi sunt: Decretum tripartitum Verboczii, cu valóre pentru ambele tieri, Aprobatae et compilatae constitutiones etc. pentru Transilvani'a. Se vedemu deocamdata, ce vomu aflá in cestea, dupa aceea potemu merge si mai departe.

In Decreti tripart. Partis I tit. 14, De casibus notam infidelitatis afferentibus, intre cele 18 casuri la § 2 se dice: „Si quis evidenter se erigit et opponit contra statum publicum regis et coronae...“ La § 17 „Item administratores armorum et victualium turcis et aliis infidelibus, Regni scilicet hujus aemulis et hostibus.“

„Kelet“ marturisesce, ca autoritatile publice au datu pana acumu in urma la siese mii de pusci in Transilvani'a, aduse pe furisiu, contra vointiei statului, cu scopu cá, conformu obligatiunei luate dela cei inrolati, se se bata cu ele „pentru binele natiunei,“ contra cui? va esi mai tardiu la lumina; destulu ca ei s'au armatu fora voi'a si permissiunea regelui. Acésta se numesce in Tripartitu nota infidelitatis, inalta tradare, si pedéps'a este cumplita.

In Aprobatarum Constit. Part. II, titl. VII, art. 6 legea vorbesce si mai limpede, asiá: „A kik a fejedelmeknek személyek, méltoságok ellen, és a hazának kárára s romlására, veszedélmére ártalmas Conjuratiokat, öszvevaló kötelezéseket tselekednének, a Direktor által citáltassanak a Diaetára, és a szerént procedálván ellenek, mint feljebb vagyon irva, a Notára evocáltatott személyek felől, comperta rei veritate legitime convincáltatván büntetodjenek juxta ipsorum demerita, tanquam publicae pacis turbatores.“

Aci dér' acei ce conspira si lucra spre pericolulu patriei sunt cualificati de tradatori. Ce pericolu mai mare potea se fia pentru patri'a nóstra, decatu cá, pre candu ar' fi strabatutu vreo cinci mii de secui pe la Oituzu si prin vecinulu Uzu in Moldov'a, pe atunci se fia intratu si vreo doue trei regimente de cazaci russesci si calarasi romani (militia teritoriala), de esemplu prin passulu Tölgyes dreptu spre Borszék inainte si de acolo navala preste secui; éra de acést'a nu erá se scape.

La legile ungaro-transilvane citate mai susu ni se póte reflectá, ca anume in Transilvani'a dela 1854 se afla in vigóre legile austriace, prin urmare, ca si la complotulu din estimpu trebue se se applice decisiunile cuprinse in codicele penale austriacu. O, dér' atunci este vai de sufletulu nefericitiloru conspiratori, ca-ci acea lege este bine respicata si cumplita. Aci turburarea pacei publice, fia in laintrulu tierei, séu provocata din afara, fia pe façia séu in secretu, fia prin arme séu fora acelea, este cualificata de inalta tradare, perduelliune, crima de lesa-majestate (Hochverrath, I. Th. VII. Hauptstück, § 52), éra pedéps'a este mórtea (§ 53), éra déca ai sciutu si n'ai denuntiatu, temnitia pe viétia (§ 55). Chiaru si injuraturile contra formei gubernementale, insultele si insuflarea de urgia contra gubernului, de care citimu cu miile in diuariele maghiare, dupa aceeasi lege austriaca citata ací, se pedepsescu cu temnitia grea (reclusiune) dela unulu pana la cinci ani.

Noi nu dorimu nefericirea nimenui, nici perirea cuiva; pretindemu inse cu tóta perseveranti'a, cá la aceleasi fapte ale ómeniloru, comisse intre aceleasi impregiurari, cu scopuri identice, se fia applicate aceleasi legi, si érasi cá nici o fapta omenésca se nu fia cualificata de ceea ce nu este.

---

La mormentulu lui **A. Papiu Ilarianu** rosti inca d. Petr'a-Petrescu urmatórea cuventare:

„Unde esti tu umbra dulce,
Ori te-ai dusu tu catra ceriu .
Cumu unu fluture se duce
Cu zefirii din eteru.“

Bolintineanu.

O intemplare trista, estraordinara, ne face, jalnica adunare, se convenimu astadi in loculu acest'a si se petrecemu la cele eterne pe unulu din margaritariele cele mai pretióse ale poporului nostru.

Papiu Ilarianu nu mai este intre noi!

Éta vestea trista, care va imbracá in doliu o natiune intréga! Éta nuvel'a infioratóre, care va strabate cá o sagéta la animele toturoru romaniloru, cati au auditu de numele marelui decedatu.

Si unde este carturariulu romanu, carele se nu fi cetitu de acestu barbatu illustru? unde este patriotulu, carele se nu pronunçie cu respectu numele tribunului seu?

Papiu nu mai este cu noi. Memori'a lui inse va fi eterna pentru poporulu romanu.

Scurta i-a fostu viéti'a, dér' amintirea i va remané nestérsa pentru totu-déun'a, ca-ci a implinitu consiliulu strabunului Salustiu:

„De óre-ce viéti'a, de carea ne folosimu in lumea acést'a, este scurta, se nesuimu cá memori'a nóstra se fia cu atatu mai indelungata.“

Ar' fi prea grea sarcin'a pentru mine a face biografi'a marelui patriotu, carele tóta viéti'a si-a consacrat'o binelui si interessului nationalu; cu tóte astea nu potu a nu reflectá cu admiratiune la unele trasuri caracteristice din viéti'a-i laboriósa.

„Mourir pour la patrie“ i-a fostu devis'a, carea la condusu in tóta viéti'a. A se devotá patriei, a aretá natiunei trecutulu gloriosu, a-i dovedí drepturile ei, si a-i pregatí unu venitoriu mai ferice, a fostu drapelulu, pentru carele s'a luptatu cá unu adeveratu Prometeu!

Si tóte acestea din cele mai crude teneretie. Dejá in etate de 17 ani prevediù cu ageru-i talentu marile evenimente ce trebuiau se reforme din temelia viéti'a de suferintie a natiunei sale.

Numai e timpu s'apuna o vitia stralucita,
De-a si ursitu-o sórtea a fi nefericita!
E noru inca pe ceriuri . . . . .
Si unu ventu de primavéra au nu'lu va departá?

Asia 'si dicea tenerulu inflacaratu, si cá unu primu debutu, pusu in servitiulu scopului seu, edà o fóia scrisa „Zorile“ prin care contribuí multu la desvoltarea simtieminteloru nationale intre tenerimea romana din Clusiu, unde si absolvà drepturile in etate de 19 ani.

Elu, june de 20 ani, prin talentulu, energi'a si curagiulu seu, sciù se 'si atraga simpathi'a si stim'a toturoru, ca-ci in adunarea dela 1848 fù alesu de membru alu comitetului adunarii, membru si secretariu alu comitetului de pacificatiune, compusu din barbatii cei mai de frunte si mai distinsi ai natiunei.

In decursulu epocalului anu 1848, rolu fórte insemnatu a jocatu Ilarianu, nu numai prin oratori'a-i rapitóre, ci si prin fapta, unde numai a fostu de lipsa. Papiu, se vorbésca Papiu! strigau miile de poporu entusiasmatu inaintea monastirei din Blásiu, si reaperandu densulu sgomotulu deodata se domolea cá prin farmece.

Asemenea vulturului superbu, alu carui sboru maretiu este totu-déun'a tintitu spre ceriulu albastru, nici elu nu s'a multiumitu cu cunoscintiele scientifice castigate in patria. Patri'a lui avea lipsa de luptatori ageri, de pene dibace. Asia déra studii si diligintia! Prin acestea s'a redicatu apoi pana la cele mai mari onoruri!

De n'ar' cunósce cineva de locu simtiemintele nobile ale marelui patriotu Ilarianu, ar' fi de ajunsu se citésca Motto Istoriei romaniloru din Daci'a, unde dupa ce pune in vedere curagiulu lui Muciu, carele 'si arde man'a pe focu in façi'a lui Porsen'a, esclama: Astfeliu erau fratiloru, junii romani, strabunii nostri, pe la inceputulu republicei romane, care se facù apoi Dómn'a lumei. — Cine nu va ghicí din aceste ide'a, de care erá electrisata marele patriotu.

„Se morimu, ca-ci viéti'a luce in viitoriu.“

Cele-lalte opuri ale lui Ilarianu: „Independinti'a constitutionale“ si „Tesaurulu de monumente“ sunt o dovéda nedisputabila despre talentele mari, de geniulu ageru si de zelulu neobositu, cu care a bineneritatu elu de patria si natiune. Acestea i-au incoronatu fruntea cu o aureola nemoritória.

Papiu a lucratu, a lucratu pentru natiunea s'a diu'a nóptea, pana ce geniulu lui obositu de atatea fatigii a fostu acoperitu cu unu velu intunecatu intocma cá a comilitonului seu Iancu. A placutu Provedintiei cá geniele loru se nu impartasiésca pana la fine suferintiele amare ale natiunei loru, pentru-ca animele loru, cari bateau cu atat'a focu pentru fericirea natiunei nu ar' fi potutu suportá dóra lovirile de cari erá isbita acést'a.

Ilariane, illustre patriotu! nu me voiu incercá a descrie meritele tale. Privesce in giuruti si vedi, cine se afla pre lenga cosciugulu teu!? Sunt acesti'a parintii, sunt fratii, ori rudele tale?

O nu! o natiune intréga jelesce si vérsa lacremi pentru perderea t'a. Numai tu ai potutu se aduni in giurulu teu o cununa atatu de alésa si se o faci se te planga mai multu cá pe unu frate, mai multu cá pe o rudenia.

Ti-e ti-a cantatu bardulu:

„Ferice celu ce spune candu cata se cobóre,
In negrele morminte l'a-i sei buni cunoscuti.
Aceste vorbe sante: ferice celu ce móre
Cu fruntea cununata de stima si virtuti.“

Fi siguru umbra marétia, ca junimea romana din tóte unghiurile romanimei te va luá de modelu in intreprinderile sale, cá pe unu esemplu de zelu, de energia si de patriotismu. Ne vomu devotá causei natiunale in tocma cá si tine, si atunci, atunci... speramu, ca ne vomu bucurá de acea, ce nu ti-a fostu permisu tie illustre patriotu!

Binecuventata se-ti fie memori'a!

---

Publicamu in urmatóriele o relatiune asupr'a processului ce l'a avutu domnulu Fr. Hosu Longinu din Dev'a. Acusatu fiindu din chiaru seninu ca agitéza contra ordinei si sigurantiei publice, dlu Longinu a fostu trasu in judecata si a trebuitu se sufere multe pana s'a constatatu ca nu e vinovatu. Dupa ce s'a finitu caus'a, dlu Longinu e in dreptu a cere publicarea acteloru processului. Aceste tocmai acuma sunt fórte instructive pentru noi:

**Dév'a,** 5 Novembre st. n.

Multu stimate dle redactoru! Onorabilii cetitori ai pretiuitului dvóstre diuariu 'si-voru aduce aminte, ca in tómn'a anului trecutu la propunerea procurorului reg. de aici, a dlui Horváth Simon, mi s'a calcatu sub cuventu, cu asi fi compromisu politicesce, cas'a, visitandumi-se strictu (dela órele 9½ a. m. pana 2½ p. m.) atatu persón'a, catu si tóte uneltele din casa, ba erá pe aci se ajungu si la inchisóre. Fiindu-ca ucumu caus'a e finita, — pentru justificarea mea si pentru liniscirea numerosiloru mei consangeni, amici si cunoscuti, — aflu de bine si cuviinciosu a dá óre-cari deslusiri. Si cá se nu abusezu de buna-vointi'a dvóstra, si nici se ocupu prea multu din spatiulu si asia angustu alu fóiei, lasu se urmeze actele oficióse mai esentiale in traductiune romana:

I. Nr. 4027 / prs. 1876.

Onorabilu tribunalu reg.! Tenerulu Franciscu Longinu alias Hosszu, juristu si locuitoriu in orasiulu Dev'a (Deva városában tartozkodó), inainte de ast'a cu dóue septemani s'a esprimatu aici in Dev'a publice in audiulu mai multor'a in terminii urmatori: „in casu ca voru invinge serbii, elu inca va spendiurá cativa maghiari“ („a szerb torok háborunak a szerbek elonyére leendő kimenetele esetében, ő is fel fog akasztani nehány magyart.“) Acést'a dechiaratiune a acusatului se va constatá prin marturisirea lui Megyesi Gábor, controloru la oficiulu de dare din locu si prin a lui Váradi Antal, scriitoriu la acestu onorab. tribunalu reg. Mai departe, totu Franciscu Hosszu Longinu, cá membru alu congregatiunei municipiului Uniadór'a, in siedinti'a de eri, in presenti'a mai multor'a, a disu: „lasati numai dvóstra — aretandu spre unguri — ca nu peste multu timpu va sosí érasi er'a anului 1848 si atunci voiu spendiurá pe toti ungurii, cá se nu remana nici vitia-poroditia din ei“ (hagyják csak önök — a magyarokra mutatva — nem sokára ujból beáll 1848 s mind felakasztom a magyarokat, hogy még magjuk sem maradjon“). — Acést'a dechiaratiune a acusatului se va dovedí prin marturisirea lui Furka Ferencz, notariu cercuale in Cristuru si a lui Csonka Lajos, professore la scólele reale de aici. —

Ambele aceste declaratiuni de aceeasi natura ale acusatului Franciscu Longinu alias Hosszu fora indoiéla — si conformu §-lui 278 lit. d) si k) din cod. pen., — invólva delictulu de agitatiune.

Afara de aceste Franciscu Hosszu in sensulu lit. b) din citatulu § este culpabilu de asemene delictu, inca si pentru acea impregiurare, ajunsa la cunoscinti'a mea de procuroru, ca elu sta in „secreta legatura si „cointielegere cu mai multi membri sin„guratici a unoru renumite societati oprite, „aflatórie in tiéra, ba si in strainetate, cari societati „au chiaru astfeliu de scopuri si tendintie pecatósa“ (hogy több magánzó, hason irányu és bünös törekvésü bel, söt külföldön tartozkodó tiltott egyletek és gyanus társulatok tagjaival titkos összeköttetésben áll“).

Pentru constatarea acestoru si a altoru asemene delicte de agitatiune dér', fiindu neaperatu de trebuintia a cercetá nu numai cas'a, ci si persón'a acusatului — luanduse sub paza judecatóresca scrisorile lui compromitiatórie — propunu, cá pentru dovedirea delictului de agitatiune, circumscrisa in § 278 lit. b), d) si k) cod. pen. in contr'a acusatului Franciscu Longinu alias Hosszu, se binevoiti a ordoná si numai decatu a si efectui cercetare de casa si de persóna. —

„Onorabilu tribunalu reg.! Fiindu-ca asemene agita„tiuni totudeun'a sunt de natura a conturbá siguranti'a pu„blica — ca-ci se indrépta contr'a siguritatii statului“, („ily izgatások az állam közbiztonságát és annak jogrendet megzavarni mindég alkalmasak, miután azok mindég az állam biztonság ellen intéztetnek“) deci cá atari cadu in cadrulu delicteloru comise sub impregiurari agravante.

Acusele de mai susu le constateza de ajunsu impregiurarea, ca acusatulu, prin declaratiunile citate, dér' mai alesu prin acést'a din urma se pare a ne pune in vedere unu infricosiatu resbelu civilu, intocmai cá celu dela anii 1848/9 (mely mint egy az 1848-ik évhez hasonló rémteljes polgár háborut helyez közel kilátásba“); prin ce a causatu scandalu publicu (nyilványos botrányt“) nu numai in acestu orasiu, ci si in giuru („a vidéken is“); dreptu aceea me rogu, cá in intielesulu §-lui 156, lit. d) din proc. crim., pe lenga ordonarea arestului preventivu, se puneti in lucrare cercetarea criminala contr'a acusatului. —

Dela oficiulu procurorului reg. ung. din Dev'a la 29 Sept. 1876. Horváth Simon, m. si scrisórea propriu.

II. Nr. 2225/crim. 1876.

**Decisu.** Acus'a procurorului reg. ung., indreptata contr'a lui Franciscu Hoszu Longinu, pentru delictu de agitatiune, cu datulu 29 Sept. 1876 Nr. 4024/pro. 1876 priminduse in totu cuprinsulu seu (teljtartalmulag elfogadtatván), in sensulu acelei acuse, pentru efectuirea cercetarii — avendu in vedere, ca judele instructore din cause sanitarie este dusu in congediu, si ca cu caus'a presentá cá pré grabnicu (jelen sürgös ügyben) nici unulu dintre judecatorii dela tribunalulu nu se póte insarciná, fiindu multu ocupati, dér' mai multu avendu in vedere, ca investigatiunea are se se estinda nu numai in orasiulu Dev'a, ci si in satele din giuru („a környékre is a vizsgálat kiterjesztendö leend“); din aceste motive, pe lenga alaturarea acusei procurorului se deléga si se insarcinéza cu instructiunea judecatori'a reg. de cercu din locu, ceeace se aduce la cunoscinti'a onor. judecatorie reg. de cercu din Dev'a.

Din siedinti'a tribunalului reg. de Dev'a, cá foru criminalu, la 30 Sept 1876.

Franciscu Solyom Fekete m. p. Apáthi m. p.

(Va urmá.)

## Buletine dela theatrulu resbelului.

Cetimu in „Monitoriulu oficialu“:

Paralel'a a 4-a a intaririloru nóstre fiindu terminata si lucrarile de apropiere asupr'a redutei inamice Nr. 2 ajunse pana la limit'a estrema, comandantulu divisiunei a 4-a ceruse comandantului trupeloru romane, dlui generalu Cernatu, autorisatiunea si latitudinea de a dá assaltulu redutei, cu trupele divisiunei sale, atunci candu va crede momentulu oportunu. D. generalu Cernatu acordase acést'a autorisatiune si latitudine comandantului divisiunei a 4-a, lasandu inse in responsabilitatea s'a atatu alegerea momentului celui mai nemeritu pentru acelu assaltu, catu si bun'a lui combinare spre a se evitá, pe catu possibilu, perderi simtietórie. In mai multe ronduri se facuse atacuri simulate asupr'a redutei inamice, spre a derutá pe inamicu si a'lu pune in confusiune asupr'a atacului efectivu.

Comandantulu divisiunei a 4-a hotari, ca in diu'a de 7 Oct. se transforme simulacrele de atacu, cu cari obicinuise pe inamicu in atacu realu si, in consecintia, reunise in paralel'a a 4-a batalionulu I de venatori, unu batalionu din regimentulu 5 de dorobanti, ér' regimentulu 13 de dorobanti se aflá in sustienere. La $12^1/_2$ óre batalionulu 1 de venatori si batalionulu alu 5-lea de dorobanti primira ordinulu de a atacá. La semnalulu convenitu cele doue batalióne trecura peste paralela, inaintandu in pasu gimnasticu asupr'a redutei inamice; in acelasi timpu ómenii alesi inaintara cu gabióne pentru a prepará escaladarea. Trupele romane fura primite de unu focu fórte viu din redut'a turcésca, si totuodata tóte bateriele inamice si mai alesu acele dupa mamelonulu tare intaritu dela Bucov'a, deschisera o canonada asiá de crancena, decimandu astfeliu rondurile celoru doue batalióne ale nóstre, incatu nu le mai fù cu potintia a inaintá si ele se retrasera in paralela.

Comandantulu divisiunei a 4-a a voitu se incerce unu atacu de surprindere la inceperea nóptiei si a datu ordinu regim. 7 de infanteria a intrá in paralel'a a 4-a. La apusulu sórelui, la $6^1/_2$ óre sér'a, comandantulu regim. 7 de linia, punenduse in capulu regimentului seu, urmatu de batalionulu 1 de venatori, comanda: inainte! la assaltu. Trupele trecura peste paralela, se asverlira asupr'a redutei si ajunsera la siantiuri, in cari intrara, facunduse stapani pe densele. O lupta ferbinte se incinse atunci intre trupele nóstre si turci, cari puneau silintie desperate spre a impedecá pe ai nostrii de a escaladá parapetulu — lupta corpu la corpu, din cele mai sangeróse. Aprópe o óra trupele nóstre s'au mantienutu in siantiulu redutei, sustienendu acésta teribila lupta. Vediendu tóte sfortiarile loru nimicite spre a escaladá deadreptulu parapetulu à pic alu redutei inamice, o parte din soldatii nostrii luara dealungulu siantiului spre a esi la gur'a redutei in spatele ei si a incercá a strabate pe acolo inlauntru. Dér' inamiculu, a carui priveghere fusese desteptata prin primulu atacu, 'si luase tóte precautiunile si aci bravii nostri soldati detera peste reservele turcesci, cari 'i primira cu unu focu distrugatoru si le inchisera drumulu.

Lupt'a fiindu concentrata asupr'a acestui singuru punctu, inamiculu 'si potuse aduná tóte fortiele pentru aperarea redutei atacate si stransese reserve poternice. Comandantulu regim. 7, locot.-colonelu Grigore Ioanu, fù ranitu la luarea siantiului, mai toti oficiarii erau pusi afara din lupta si eroicele sfortiari ale trupeloru nóstre fura sfarimate de numerulu coversitoriu alu inamicului.

Comandantulu divisiunei a 4-a vediendu, ca déca ar' engagiá noue trupe, perderile s'ar' inmultí, oprì dupa mai bine de óra de lupta, acestu alu douilea atacu. Perderile nóstre in cele doue atacuri din acésta di sunt in totalu de 2 oficiari ucisi: capitanulu Ganescu Dimitrie si sub-locot. Lemnea Dimitrie din reg. 7 de infanteria si 283 soldati morti, 20 oficieri si 621 soldati raniti, din cari inse numai 2 oficieri si vr'o 50 soldati au rani mai grave, ér' ceialalti 18 oficieri si 571 soldati au rani mai usióre, mai alesu la mani si la braçie, primite in sfortiarile ce faceau spre a se suí pe scari si a escaladá parapetulu redutei. O mare parte din cei usioru raniti voru poté se se intórca in curendu restabiliti la corpurile loru. Perderile inamice a trebuitu se fia destulu de simtietórie, ca-ci, afara de mortii si ranitii, ce i'au causatu trupele nóstre, cari 'lu atacau, tóte bateriele nóstre din divisiunea 3-a, a 4-a si doue baterii din divis. a 2-a, in totalu 48 guri de focu, au sustienutu atacula, batendu à revers bateriele turcesci dela Bucov'a, drumulu acoperitu, care conduce la reduta, pietiele de arme precumu si totu terenulu, pe unde debusiau reservele inamice.

In nóptea de 7 spre 8 Oct. la órele $2^1/_4$ atatu ai nostrii, catu si turcii voindu a redica mortii si ranitii, s'a inceputu o impuscatura si turcii au trasu si cateva lovituri de tunuri, inse foculu a incetatu indata si noi n'amu avutu nici o perdere. In diu'a de 8 Oct. s'a urmatu evacuatiunea ranitiloru la spitalele de evacuatiune provisorii stabilite la Mecic'a si Muselinselo si la spitalele din tiéra, pentru acei a caroru restabilire reclama unu tratamentu mai indelungu.

Dumineca 9 Oct. s'a seversitu la Poradim santirea bisericei bulgare de curendu construita acolo, si care, din caus'a evenimenteloru resbelului, remasese nesantitu. Acésta ceremonia religiósa s'a celebratu inaintea M. S. Domnitoriului, inconjuratu de cas'a s'a militara, façia fiindu Esc. s'a generalulu de geniu de Totleben, ajutoriulu comandantelui-siefu alu armatei de Occidentu, locot.-generalu principe de Imeritinski, siefu de statu-majoru generale, si oficierii russi si romani atasiati la marele cuartiru-generale. Servitiulu divinu a fostu oficiatu cu binecuventarea I. P. SS. Metropolitului primatu alu Romaniei, de catra protopopulu districtului Teleormanu, delegatu de P. S. episcopulu de Romnicu, si de unu archimandritu alu armatei nóstre, in adunarea poporului bulgaru din Poradim si din pregiuru.

Inaltimea S'a a datu ordinu, cá unu parlamentaru se mérga la avant-posturile inamice, spre a cere pentru a dou'a di unu armistitiu de 3 óre, spre a se ingropá mortii din diu'a de 7 curente, conformu intielegerii stabilita cu comandantulu-siefu alu armatei turcesci din Plevn'a, Osman-pasi'a Parlamentariulu tramisu a stipulatu in numele I. S. Domnitoriului Romaniei, comandante-siefu alu armatei de vestu, cu parlamentariulu turcescu, ca o suspensiune de 3 óre, cu incepere dela 9 diminéti'a, va fi pe tóta lini'a amberoru armate in diu'a de 10 Oct. spre a se ingropá mortii de ambele parti. In acea di M. S. Domnitoriulu a trecutu in inspectiune noue trupe de infanteria de garda, sosite spre a face parte din armat'a de vestu.

Luni 10 Oct. M. S. Domnitoriulu a pornitu dela marele seu cuartiru generalu la spitalulu de evacuatiune dela Mecic'a, unde a visitatu pe ranitii nostri din diu'a de 7 Oct. M. S. Domnitoriulu a constatatu insusi, ca cea mai mare parte dintr'ensii aveau rani usióre, de cari in curendu se va potea restabili, precumu si ca multi din soldatii nostrii raniti primisera iovituri de baioneta si rani la mani si la braçie, dovada a eroicei lupte, ce sustienusera peptu la peptu si a silintieloru, ce facusera spre a escaladá parapetulu redutei atacate. Domnitoriulu convorbindu cu densii, s'a convinsu de spiritulu celu bunu, care'i anima regretandu nu de a fi fostu raniti, ci de a nu fi potutu nimici pe inamiculu loru, si ardiendu de dorinti'a de a se insanetosiá spre a dá érasi peptu cu turcii. Ei suportau operatiunile fora a proferá o plangere. M. S. intrebá pe cei raniti la mani, déca au potutu se se intórca cu puscile inapoi, si toti respunsera, ca au facutu totulu spre a'si pastrá armele, pe cari le au adusu la ambulantia. Domnitoriulu remase fórte satisfacutu de cele ce vediuse, si mai alesu de ordinea perfecta si organisatiunea esemplara a spitalului dela Mecic'a, dirigiatu de doctorulu Fotino. De acolo I. S. se duse la ambulanti'a de reserva, unde visità pe oficierii raniti; apoi Domnitoriulu inspectà positiunile trupeloru si se intórse spre séra la marele seu cuartiru generalu. In aceea di s'a urmatu ingroparea mortiloru, conformu stipulatiuniloru ficsate. La órele 9 s'a redicatu drapelulu albu pe redut'a inamica si pe paralel'a nóstra a 4-a si parlamentarii de ambele parti s'au presentatu. Inamiculu a inaintatu unu siru de sentinele fora arme inaintea siantiului redutei, din partea nóstra s'a inaintatu asemenea unu siru de sentinele si, in terenulu neutralisatu si coprinsu intre aceste doue ronduri de soldati, s'au adunatu mortii si s'au ingropatu sub priveghierea mediciloru si oficieriloru romani si turci comandati pentru acestu serviçiu. La ór'a 12 totulu erá terminatu; sentinelele au reintratu in intaririle loru, si foculu a reinceputu apoi de ambele parti.

Marti 11 Oct. a sositu la marele cuartiru generalu domnescu A. S. I. marele duce Nicolae, insoçitu de E. S. generalulu Nepokoitchitski si a petrecutu mai multe óre cu I. S. Domnitoriulu.

---

**Bucuresci,** in 8 Novembre, st. n.

Din buletinulu celu lungu publicatu dela cuartirulu generalu in „Monitorulu“ de Luni tr. despre asalturile dela 7/19 Oct. se vede curatu, de si numai pintre linii, ca comandantii dela Grivitz'a si anume cei dela divisiunea a 4-a comisera erori gróse, la care 'iau sedusu numai unu curagiu orbu si totuodata lips'a de informatiuni exacte despre starea turciloru in redutele oppuse si preste totu in periferi'a Plevnei. De aceea nimeni nu se mira, ca cei doi coloneli fusera stramutati airea. Dér' ce se ne mai miramu, candu vedemu, ca turcii au schimbatu de doue ori pe comandantii dela Dunare, pe cei dela Muntenegru, pe cei din Sîpca, pe cei dela Nisiu si din Asi'a. Chiaru si la russi se schimbara cativa. Intr'adeveru, ca adeveratii comandanti numai in actiuni bellice se cunoscu. Dér' chiaru in actiune potu se-o patia tocma si cei mai buni. De candu e lumea, au fostu fórte puçini acei comandanti, cari se nu fia fostu batuti niciodata. De aceea se nasce cate unulu abia in cate una miie de ani. Pentru aceea remane in veci adeverata sententi'a generaliloru Romei: „Non semper vincimus, sed et vincimur.“ (Nu totudeauna invingemu, ci ne mai si invingu.)

Ati observatu de multu necurmatele scornituri ale diuarieloru inamice, ca poporulu, ca insasi natiunea romanésca in massele sale nu voise si nu voiesce nicidecumu resbelulu acesta. Ca nu'lu voise nimeni dintre noi, ca toti doriseramu cá se mai avemu pace vreo diece ani spre a ne consolidá cumu se cade, acést'a o scimu si o marturisimu cu totii; dupace inse amu fostu odata provocati, incurcati, impinsi fora voi'a nóstra in volbura; dupace ne vediuramu batjocuriti si spoliati de catra turci, nu a mai fostu nici-o classa de ómeni, care se fia voitu a remané cu manile in sinu si se nu participe la actiune. Dupa mine, prob'a cea mai batatória la ochi o avemu in statulu calugarescu alu tieriei nóstre. Nimeni nu potea se constringa pe monachi si monachie a merge la óste sub nici unu titlu. Ce s'a intemplatu inse? La simpl'a initiativa a foiei „Biseric'a orthodoxa romana“, redactata de unu episcopu titulariu cu alte persóne eclesiastice, ambii mitropoliti si cativa episcopi au si datu permissiunea si binecuventarea loru spre scopulu patrioticu, firesce pe atunci intru asteptare a unoru actiuni bellice mai mari, din care se se védia necessitatu serviçiului de monachi si monachie.

Asia dupa intielegerea prealabila avuta atatu cu ministeriulu culteloru, catu si cu directiunea „Crucei rosie“ in Augustu s'au pusu din Archidiecesea Munteniei la dispositiune 50 de monachi si ieromonachi dela monast. Caldarusiani si Cernic'a, 50 monachie (calugaritie) dela Paserea si Tieganesci. Din Archidiecesea Moldovei dela monast. Némtiu cu seculu, Horaiti'a si Voron'a 40 de calugari, dela monast. Agapi'a, Agaftonu si Veraticu 40 de calugaritie. Din episcop'ia Romnicu (Noulu Severinu) dela monastirea „Dintr'unu lemnu“ au fostu trimise 10, éra dela monast. Horezu 20 sum'a 30 de calugaritie si surori, éra calugari an

potutu merge numai 7. Din eparchi'a Husiloru, in care se afla un'a singura monastire de calugaritie, s'au trimisu 8 inse. Din alte monastiri s'au datu ajutórie pe la spitalele filiali infiintiate pe la tienuturi. Déca nu s'au potutu devotá la servitiulu patriei mai multe persóne din statulu monasticu, caus'a e de una parte, ca numerulu acelora de 15 ani incóce in urmarea secularisarei si a reformeloru inportante s'au micsioratu tare, éra de alt'a, ca pentru unu servitiu asia de greu s'au potutu alege numai persóne deplinu sanetóse si valoróse, ca-ci de es. mai multi monachi sunt dusi la Plevn'a in calitate de asia numiti brancardieri, destinati a ridicá si transportá pe morti si raniti de pre campulu sangiuriloru, éra femeile monache se afla impartite tóte pe la spitale si puse sub ordinile mediciloru, carii le invetiara a spalá si a legá ranile, a dá medicina, mancare, beutura etc.

Intru altele, despre participarea statului bisericescu la acestu resbelu epocale si patrioticu intru tóta poterea cuventului se publicara mai multe acte in fói'a oficiala. Din aceea veti vedé, ca s'au adunatu si dela clerulu superioru si inferioru multe mii de franci si alte obiecte de valóre. Intre aceleasi acte veti aflá si un'a adressa inspirata de unu patriotismu sublime, a clericiloru din seminariulu centrale dela Bucuresci, cari din tóta saraci'a loru totu facura una collecta de 759 franci, spre „a fi o picatura de balsamu ranitiloru, alu caroru „sange va cimentá independinti'a patriei si va ridicá „Romani'a la marirea visata de Stefanu si Mihaiu,“ dicu tinerii clerici, adaugandu totu-odata sentinti'a latina: In magnis et voluisse sat est. □

## Noutati diverse.

— (Maresialulu Wrangel) carui'a ii dicea poporulu din Berlinu cu predilectiune „tat'a“ Wrangel a repausatu in Berlinu in 1 Novembre a. c. in etate de 93 ani. Elu erá asia dér' celu mai betranu soldatu in armat'a prussiana. A fostu nascutu in 13 Aprilie 1784 in Stettin, in an. 1796 a intratu intr'unu regimentu de dragoni si in 1798 avansá la gradulu de sub-locotenentu. S'au distinsu apoi in resbelele contra lui Napoleonu I si in 1815 a devenitu colonelu, in 1838 fú numitu generalu ér' in 1856 maresialu. In cei 20 ani din urma Wrangel erá celu mai popularu generalu in Prussi'a, cu tóte ca la 1848 a fostu suprimatu miscarea revolutiunara cu forti'a. „In stradele Berlinului trebuie se crésca érba“, dicea elu la 1848, mai tardiu inse a devenitu „tat'a Wrangel“, favoritulu berlinesiloru.

— (Ból'a de vite) nu a remasu localisata in Secuime unde s'a ivitu mai antaiu ci s'a aretatu si in Illiefalva, Maghiarusiu, si Helhii. In Brasiovu inca s'au bolnavitu Dominec'a trecuta deodata mai multe vite ale economului Munteanu din suburbiulu Brasiovulu-vechiu, cari au fostu indata ucise. S'au luatu indata mesurile cele mai aspri spre a impedecá propagarea epidemiei. In S. Sz. György s'au ivitu din nou doue casuri.

— (Celu mai betranu omu in Ungari'a) este, dupa „Tem. Lap.“, negresitu tieranulu romanu Pascu Codo in Lunc'a (comitatulu Bihariei) unu mosneagu, care a ajunsu an. 125-lea alu vietiei sale. In teneretiele sale Codo a facutu dese caletorii prin Ungari'a si Transilvani'a de vre-o 30 de ani ajunsu la nepotentia, elu petrece cersindu in Lunc'a, loculu nascerei sale. Piciórele sunt slabe si nu prea vede nici n'aude bine; cu tóte aceste adese se duce la cas'a forestierului de acolo spre a primi cate ceva de mila. Memori'a lui este destulu de buna sciindu se povestésca despre multe lucruri si intemplari politice, pe cari generatiunea actuala nu le afla decatu in istoria. Façi'a si manile 'i sunt pline de cretie, corpulu ghebositu si intrég'a s'a infaçisiare ne spune, ca avemu a face cu unu mosneagu preistoricu. Apetitulu lui este bunisioru, de si nu are nici unu dinte in gura; elu trece de unu pipasiu passionatu. Bucurosu ar' mori, dér' mórtea continua a 'lu ocoli. Mosneagulu scie mai multe limbi.

— (Esemplu de fanatismu infricosiatu.) Dn. Gyárfás János, proprietariu din Secuime, si-a datu parol'a s'a de onóre, ca déca turcii voru invinge si nimicí pe muscali si pe valachi, atunci elu in locu de ori-ce alta illuminatiune de bucuría va versá peste sinesi petroleu cu védr'a si apoi 'si va dá focu, precumu ai dá la unu scornoiagu de paie. (Dupa „Nemere“ si „Kelet“.)

— (Unu spitalu englesu) s'a stabilitu in Bucuresci anuntia „L'Orient“. Elu cuprinde 30 de paturi destinate pentru ranitii din resbelulu actualu si este infiintiatu si intretienutu cu spese englesesci. Directorii spitalului sunt dnii Maver doctoru si Lamson chirurgu. Ambulantiele sunt puse sub ordinele dnei Maver si a dnei Sofi'a Costaforu. 30 de raniti romani au si fostu instalati in acelu spitalu.

— (List'a soldatiloru romani morti si disparuti) in luptele dela 27 Augustu pana la 6 Septembre st. v. s'a publicatu dilele aceste in „Monitoriulu oficialu.“ Acést'a lista lunga contiene numai gradele inferióre dela sergentu-majoru in josu si ne aréta in totalu urmatoriulu resultatu: 23 sergenti morti si 5 disparuti, 28 caprari morti si 40 disparuti, 348 soldati morti si 471 disparuti.

— (Comerciantii din Bucuresci) au adressatu ministrului de comerciu P. S. Aurelianu o petitiune in care 'lu róga se ié imediatu cele mai energice mesuri spre a pune in stare de a deveni practicabila calea dela Ploiesci la Brasiovu, ér' mai cu séma siosé'a dintre Ploiesci-Campin'a si partea dela Breaz'a spre Predealu care in urm'a plóiloru torentiali de ast'a primavéra si in urm'a frecuentarii estraordinarie de 7 luni incóce a devenitu aprópe nepracticabila, asia incatu acum a se platesce pentru transportulu marfuriloru la chirigii séu (carausi) fabulosulu pretiu de 14—16 lei noi pe sut'a de chilograme in locu de 5—6 lei ce se platea asta véra. Déca nu se va imbunatati calea memorata Ploiesci-Predealu, dice petitiunea, este pericolu cá pana la deschiderea lineei ferate Orsiov'a-Verciorov'a comerciulu romanu se ajunga a nu avé deschisa nici o cale de comunicatiune cu Europ'a occidentala, ca-ci peste puçine dile va incetá navigarea si pe Dunarea de susu, ér' calea (via) Iticani e intr'un'a ocupata de miscarile trupelo u imperiale russe. Pe timpulu de érna numai remane dér' comerciului absolutu alta cale deschisa decatu cea pe la Brasiovu, acést'a trebuie dér' se fia grabnicu reparata, déca este cá se nu devina cu totulu nepracticabila spre cea mai mare paguba a comerciului si a populatiunei din Romani'a.

— („La Plevn'a“) este titlulu unei drame in versuri, intr'unu actu, scrisa de d. G. Sionu. Pe Joi'a trecuta erá anuntiata prim'a representatiune a acestei opere in teatrulu natiunalu din Bucuresci. Ii dorimu celu mai frumosu succesu!

— (Multime de decoratiuni turcesci) voru sosi in curundu dela Constantinopolu la Budapest'a dupa cumu i se telegraféza lui „Egyetértés“. Tote acele personalitati ungauresci cari 'si-au castigatu deosebite „merite“ cu ocasiunea visitei deputatiunei turcesci in Ungari'a voru fi fericite cu cate unu ordinu „Medjidie“ clas'a II-a séu a III-a si cu altele. Cu totulu se spera ca voru sosi 80 decoratiuni. List'a inca nu e compusa. Din Ungari'a sosescu necontenitu petitiuni pentru ordine si liste, mai cu séma dela persóne private.



## Pretiurile piatiei

in 9 Novembre 1877.

| Hectolitre. | | fl. cr. | Hectolitre. | fl. cr. |
|---|---|---|---|---|
| Granu | fruntea . . | 8.80 | Mazerea . . . . . . | 6.50 |
| | midiulocu . | 8.40 | Lintea . . . . . | 9.— |
| | de diosu . . | 7.80 | Fasolea . . . . . | 5.60 |
| Mestecatu | . . . . | 7.10 | Cartofi . . . . . | 1.40 |
| Secara | fromósa . . | 5.80 | Sementia de inu . . | 10.50 |
| | de midiulocu | 5.50 | 1 Chilo. | fl. cr. |
| Ordiulu | frumosu . . | 5.— | Carne de vita . . | —.36 |
| | de midiulocu | 4.40 | „ de rimatoriu . | —.45 |
| Ovesulu | frumosu . . | 3.— | „ de berbece . | —.20 |
| | de midiulocu | 2.90 | 100 Chile. | fl. cr. |
| Porumbulu | . . . . | 4.80 | Seu de vita prospetu . | 42.— |
| Meiu | . . . . . | 5.— | „ „ „ topitu . | —.— |
| Hrisca | . . . . . | —.— | | |

## Cursulu la burs'a de Vien'a

din 9 Novembre st. n. 1877.

| | | | |
|---|---|---|---|
| 5% Rent'a charthia (Metalliques) . . . | 63.75 | Oblig. rurali ungare . | 75.25 |
| 5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu) . | 66.95 | „ „ Banat-Timis. | 78.50 |
| Losurile din 1860 . | 111.75 | „ „ transilvane . | 85.— |
| Actiunile bancei nation. | 824.— | „ „ croato-slav. | —.— |
| „ instit. de creditu | 208.50 | Argintulu in marfuri . | 106.10 |
| Londr'a, 3 luni . . . | 118.25 | Galbini imperatesci . | 5.67 |
| | | Napoleond'ori . . . | 9.56 |
| | | Marci 100 imp. germ. . | 58.70 |


Redactoru respundietoriu si editoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
IOANE GÖTT si fiu HENRICU.